

ร่างมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ (โคเนื้อ)

มาตรฐานทั่วไปสำหรับการเลี้ยงสัตว์อินทรีย์

1. การจัดการทั่วไป

หลักการ

- เน้นการจัดการความสัมพันธ์ระหว่าง พื้นที่ พืช และสัตว์ ให้สอดคล้อง โดยคำนึงถึงความต้องการทางกายและ ความต้องการพื้นฐานของสัตว์ รวมถึงการให้อาหารคุณภาพดีที่ผลิตจากระบบเกษตรอินทรีย์

มาตรฐาน

- 1.1 การจัดการพื้นที่ฟาร์มและพื้นที่เลี้ยงสัตว์ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกท. ข้อ 1. การจัดการ ฟาร์มโดยรวม, ข้อ 2. การผลิตพืชอินทรีย์, ข้อ 4. การแปรรูปและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และ ข้อ 6. ความเป็นธรรมชาติในสังคม
- 1.2 จัดให้สัตว์มีสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก อัตราการเลี้ยง และขนาดฝูง ที่เหมาะสมกับความต้องการ พื้นฐานของสัตว์นั้น ๆ ได้แก่ มีพื้นที่ให้เคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ, จัดหาอาหาร น้ำ อากาศ และแสงธรรมชาติ ให้แก่สัตว์, จัดให้มีที่พักหรือร่มเงาสำหรับกันฝน แดด ลม, สัตว์ที่อยู่รวมฝูงต้องไม่ถูกเลี้ยงแยกต่างหากจาก ฝูง, วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนหรือสัตว์
- 1.3 ในพื้นที่ฟาร์มต้องมีทุ่งหญ้า หรือ พื้นที่เปิดโล่งให้สัตว์ได้ออกก่าลัง
- 1.4 ไม่อนุญาตให้ผูกล่ามสัตว์ทุกชนิดไว้ตลอดเวลา
- 1.5 จำนวนสัตว์ที่ปล่อยในทุ่งหญ้าหรือพื้นที่คอกขุนทั้งในหลังคาโรงเรือนและลานปล่อยนอกชานคา ต้องมีขนาดที่ เหมาะสมกับพื้นที่ไม่น้อยกว่า 12 ตารางเมตรต่อตัว โดยระวังไม่ให้เกิดมลภาวะต่อดินและน้ำ
- 1.6 ในกรณีที่เลี้ยงปล่อยในทุ่งหญ้าตลอดเวลา ต้องมีแหล่งน้ำสะอาดและที่พักที่สามารถกันแดดกันฝนเพียงพอ และต้องมีพื้นที่แทะเล็มไม่น้อยกว่า 1 ไร่ต่อตัว
- 1.7 ในกรณีที่มีโรงเรือนหรือคอกสัตว์ ต้องมีน้ำสะอาด อาหาร และพื้นที่ว่างให้สัตว์สามารถนอนหมุนตัว ทำความ สะอาดร่างกายและเคลื่อนไหวได้ปกติ พื้นคอกต้องไม่เป็นโคลนตม
- 1.8 ดูแลและปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินในระบบการผลิตพืชอาหารสัตว์ในระยะยาว เพื่อพัฒนาให้เป็นการ ผลิตแบบยั่งยืน
- 1.9 สัตว์ทุกชนิดที่เลี้ยงในพื้นที่เดียวกัน ต้องเลี้ยงในระบบเกษตรอินทรีย์เท่านั้น
- 1.10 ในกรณีที่ต้องการเลี้ยงสัตว์ในระบบทั่วไปร่วมกับระบบอินทรีย์ ผู้ผลิตต้องแจ้งมาตรการป้องกันการปะปนกัน ให้ มกท. ทราบ และต้องแยกการจัดการ รวมถึงระบบบัญชี ออกจากกัน
- 1.11 ต้องมีการจัดการของเสียภายในฟาร์ม โดยนำมาหมุนเวียนใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และป้องกันไม่ให้เกิด มลพิษจากการปนเปื้อนของไนเตรทและแบคทีเรียในดินและน้ำ

2. ระเบียบปรับเปลี่ยน

มาตรฐาน

- 2.1 การเลี้ยงสัตว์ในระบบอินทรีย์ต้องผ่านระเบียบปรับเปลี่ยน โดยผลผลิตที่ได้จากสัตว์ที่เลี้ยงในช่วงระยะ ปรับเปลี่ยนนี้จะไม่สามารถจำหน่ายเป็นผลิตผลอินทรีย์ได้

ร่างมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์สำหรับการทดลองเลี้ยงฯ และพัฒนาเอกสารตรวจรับรอง (แก้ไขครั้งที่ 2: 3 กรกฎาคม 51)

- 2.2 ผลผลิตจากสัตว์ที่เลี้ยงในระบบอินทรีย์ จะจำหน่ายเป็น "ผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์" ได้หลังจากพื้นที่การผลิตและสัตว์ปรับระยะปรับเปลี่ยนแล้ว
- 2.3 ระยะปรับเปลี่ยนของสัตว์แตกต่างกันไปตามชนิดของสัตว์ ดังต่อไปนี้
 - โคเนื้อ มีระยะปรับเปลี่ยน 12 เดือน
- 2.4 พื้นที่การผลิต และสัตว์ อาจปรับเปลี่ยนเป็นอินทรีย์พร้อมกันได้ ขึ้นกับข้อกำหนดเรื่องระยะปรับเปลี่ยนของพื้นที่และสัตว์แต่ละชนิด
- 2.5 สำหรับฟาร์มที่มีการเลี้ยงในระบบทั่วไปมาก่อน ต้องผ่านระยะปรับเปลี่ยนอย่างน้อย 1 ครั้ง จึงจะสามารถจำหน่ายผลผลิตเป็นอินทรีย์ได้

3. แหล่งที่มาของสัตว์

มาตรฐาน

- 3.1 เลือกใช้พันธุ์สัตว์ที่ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น แข็งแรงและสามารถต้านทานโรคได้ดี
- 3.2 สัตว์ต้องได้รับการดูแลในระบบอินทรีย์ตั้งแต่แรกเกิด ในกรณีที่หาพันธุ์สัตว์อินทรีย์ไม่ได้เนื่องจากในพื้นที่แถบนั้นเพิ่งเริ่มมีการเลี้ยงสัตว์อินทรีย์ อนุโลมให้ใช้สัตว์จากแหล่งทั่วไปได้ โดยกำหนดอายุของลูกสัตว์ที่จะนำเข้ามาเลี้ยง ดังนี้
 - ลูกโคเนื้อ อายุไม่เกิน 8 เดือนและหย่านมแล้ว ในกรณีนี้ เกษตรกรต้องมีแผนในการจัดหาหรือผลิตลูกสัตว์อินทรีย์สำหรับเลี้ยงในฟาร์มของตนเอง
- 3.3 ในกรณีที่ต้องนำเข้าพ่อแม่พันธุ์จากแหล่งทั่วไป เข้ามาเสริม (อาจเป็นการทดแทนหรือเพิ่มใหม่) สามารถนำเข้าได้ไม่เกิน 10% ของจำนวนสัตว์โตเต็มวัยชนิดนั้นในแต่ละปี ทั้งนี้ มกท. อาจอนุญาตให้นำเข้าพ่อแม่พันธุ์จากแหล่งทั่วไปได้มากกว่า 10% ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็น เช่น เกิดภัยธรรมชาติร้ายแรงหรือเหตุที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ หรือต้องการขยายฟาร์ม หรือ เพิ่มประเภทการผลิตของสัตว์นั้น หรือกรณีฟาร์มมีจำนวนสัตว์น้อยกว่า 10 ตัว

4. พันธุ์และการขยายพันธุ์

มาตรฐาน

- 4.1 เลือกใช้พันธุ์สัตว์ที่สามารถขยายพันธุ์ได้ในสภาพแวดล้อมปกติ
- 4.2 อนุญาตให้ใช้วิธีผสมเทียม
- 4.3 ไม่อนุญาตให้ใช้วิธีย้ายฝากตัวอ่อนและโคลนนิ่ง
- 4.4 ไม่อนุญาตให้ใช้ฮอร์โมนกระตุ้นการตกไข่และกระตุ้นการคลอดลูก ยกเว้น เป็นการรักษาสัตว์เป็นราย ๆ ไป โดยอยู่ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์

5. การจัดการกับตัวสัตว์

มาตรฐาน

- 5.1 ไม่อนุญาตให้มีการจัดการกับอวัยวะของสัตว์
- 5.2 มกท. อาจอนุญาตให้จัดการกับอวัยวะของสัตว์ได้ ในกรณีที่เป็นประโยชน์ต่อการรวมฝูงและสุขภาพของสัตว์ (ดูรายละเอียดในมาตรฐานเฉพาะของสัตว์แต่ละชนิด)



5.2.1 โคนเนื้อ

- การตอนโคอายุไม่เกิน 12 เดือน ต้องใช้คีมตอนโคโดยเฉพาะเท่านั้น
- อนุญาตให้ทำลายเขาโคที่มีอายุไม่เกิน 2 เดือน
- การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ ไม่อนุญาตให้ใช้วิธีตีเบอร์ร้อน ขลิบใบหู

6. อาหาร

มาตรฐาน

- 6.1 อาหารที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์ ต้องเป็นผลิตผลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกท.
- 6.2 ในกรณีที่อาหารอินทรีย์ในท้องถิ่นมีไม่เพียงพอทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ หรือ ในพื้นที่ที่เพิ่งเริ่มต้นทำเกษตรอินทรีย์ อาจอนุญาตให้ใช้อาหารทั่วไปได้ในสัดส่วนไม่เกิน 10% ของน้ำหนักแห้งของอาหารทั้งหมด
- 6.3 วัสดุสัตว์เคี้ยวเอื้อง ต้องมีอาหารหยาบให้ทุกวัน เฉลี่ยอย่างน้อย 60% ของน้ำหนักอาหารแห้งของอาหารทั้งหมด
- 6.4 ส่วนประกอบหลักของอาหารสัตว์ ไม่น้อยกว่า 50% ต้องผลิตได้เองภายในฟาร์ม หรือ มาจากฟาร์มเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกท.
- 6.5 อาหารสัตว์ที่ผลิตขึ้นใช้เองในฟาร์มที่อยู่ในระยะปรับเปลี่ยน ให้นำรวมเป็นอาหารสัตว์อินทรีย์ได้ แต่ไม่สามารถนำไปจำหน่ายเป็นอาหารสัตว์อินทรีย์
- 6.6 ไม่อนุญาตให้ใช้สารดังต่อไปนี้เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ ได้แก่
 - ของเหลือทิ้งหรือสิ่งที่ได้จากการฆ่าและสัตว์ชนิดเดียวกัน
 - ผลพลอยได้จากสัตว์เลี้ยงทุกชนิด สำหรับเป็นอาหารสัตว์เคี้ยวเอื้อง (เช่น ผลพลอยได้จากโรงเชือด)
 - สิ่งขับถ่ายทุกชนิด
 - อาหารที่ได้จากการสกัดด้วยตัวทำละลาย (เช่น เฮกเซน) หรือ การเติมสารเคมีตัวช่วย
 - กรดอะมิโนสังเคราะห์
 - ยูเรียและสารประกอบไนโตรเจนสังเคราะห์
 - สารสังเคราะห์กระตุ้นการเจริญเติบโต
 - สารสังเคราะห์กระตุ้นความอยากอาหาร
 - สารกันบูด ยกเว้นกรณีใช้เป็นสารช่วยแปรรูป
 - สารให้สีสังเคราะห์
- 6.7 อนุญาตให้ใช้วิตามิน แร่ธาตุรอง และสารเสริมที่เป็นสารจากแหล่งธรรมชาติได้ ทั้งนี้ มกท. อาจอนุโลมให้ใช้วิตามิน แร่ธาตุ และสารเสริมที่เป็นสารสังเคราะห์ได้ เฉพาะในกรณีที่ผู้ประกอบการไม่สามารถหาจากแหล่งธรรมชาติได้เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ
- 6.8 อนุญาตให้ใช้สารเสริมและสารช่วยกรรมวิธีการผลิตหญ้าหมัก เช่น แบททีเรีย เชื้อรา และเอนไซม์, ผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมอาหาร (เช่น กากน้ำตาล) เป็นต้น
- 6.9 อนุญาตให้ใช้สารสังเคราะห์ต่อไปนี้ เช่น กรดอะซีติก, ฟอรั่มิก, และโพรพิออนิก รวมถึงวิตามินและเกลือแร่ เฉพาะในกรณีที่เกิดสภาพอากาศแปรปรวนผิดปกติ

ร่างมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์สำหรับการทดลองเลี้ยงฯ และพัฒนาเอกสารตรวจรับรอง (แก้ไขครั้งที่ 2: 3 กรกฎาคม 51)

- 6.10 ลูกสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนมต้องได้รับน้ำนมแม่ หรือน้ำนมที่ผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์จากแม่สัตว์ชนิดเดียวกัน และการหย่านมต้องทำเมื่อพ้นระยะเวลาหย่านมตามธรรมชาติของสัตว์แต่ละชนิด ได้แก่ โคอายุไม่น้อยกว่า 3 เดือน
- 6.11 กรณีที่หาน้ำนมอินทรีย์ไม่ได้ อาจอนุโลมให้ใช้น้ำนมจากแหล่งทั่วไปได้ และเฉพาะในกรณีฉุกเฉิน อาจให้สารแทนนมหรือสารอื่นทดแทน แต่ต้องไม่มีสารปฏิชีวนะ, สารปรุงแต่งสังเคราะห์ หรือ สิ่งที่ได้จากการฆ่าเชื้อสัตว์ชนิดเดียวกัน เป็นส่วนประกอบ
- 6.12 อาหาร ส่วนผสมอาหาร สารปรุงแต่ง และสารช่วยแปรรูปในอาหารสัตว์ทุกชนิด ต้องไม่มาจากกระบวนการพันธุวิศวกรรม

7. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

หลักการ

- ระบบเกษตรอินทรีย์สนับสนุนการดูแลสุขภาพและความเป็นอยู่ของสัตว์ โดยการให้อาหารอินทรีย์อย่างสมดุล จัดสภาวะแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดความเครียด และการคัดเลือกพันธุ์ที่ต้านทานโรค พยาธิ และการติดเชื้อ

มาตรฐาน

- 7.1 ดูแลสุขภาพและความเป็นอยู่ของสัตว์โดยเน้นที่การป้องกัน
- 7.2 เมื่อสัตว์ล้มป่วย หรือได้รับบาดเจ็บ สัตว์นั้นต้องได้รับการรักษาทันทีและเพียงพอ โดยสามารถใช้พืชสมุนไพรหรือยาแผนโบราณที่เหมาะสมกับสภาพและชนิดของสัตว์ ถ้าจำเป็นให้แยกสัตว์ป่วยออกจากฝูง และจัดให้อยู่ในโรงเรือนที่เหมาะสม แม้ว่าผลการรักษา จะทำให้สัตว์ต้องพ้นจากสภาวะการเป็นอินทรีย์ก็ตาม
- 7.3 ในกรณีที่ใช้มาตรการป้องกันและการรักษาด้วยวิธีข้างต้นแล้วจนเห็นว่าไม่ได้ผล สามารถใช้ยาแผนปัจจุบันหรือยาปฏิชีวนะได้ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ และต้องบันทึกวิธีการรักษาและการใช้ยาไว้ทุกครั้ง รวมถึงต้องมีระยะการหยุดให้ยาเพิ่มเป็นสองเท่าของที่ระบุในเอกสารกำกับยา หรืออย่างน้อย 48 ชั่วโมง (แล้วแต่อย่างไหนนานกว่ากัน) ก่อนจำหน่ายผลผลิตเป็นอินทรีย์
- 7.4 ในกรณีที่ใช้ยาแผนปัจจุบันในการรักษา ถ้าใช้เกินกว่าที่กำหนดต่อไปนี้ ให้สัตว์นั้นพ้นจากความเป็นอินทรีย์
 - สัตว์ที่มีอายุน้อยกว่า 1 ปี อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกิน 1 ครั้งต่อปี
 - สัตว์ที่มีอายุมากกว่า 1 ปี อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี
- 7.5 ห้ามใช้ยาแผนปัจจุบันเพื่อเป็นการป้องกันโรค หรือกระตุ้นการเจริญเติบโต
- 7.6 ห้ามใช้สารสังเคราะห์เพื่อกระตุ้นการผลิตหรือยับยั้งการเจริญเติบโตตามธรรมชาติของสัตว์
- 7.7 ในพื้นที่ที่มีโรคระบาด หรือคาดว่าจะเกิดปัญหาที่ไม่สามารถควบคุมโดยวิธีอื่นได้ อนุญาตให้ใช้วัคซีนเฉพาะที่กฎหมายกำหนด และวัคซีนนั้นต้องไม่มาจากกระบวนการพันธุวิศวกรรม

8. การขนส่งและการฆ่าชำแหละ

มาตรฐาน

- 8.1 ในการทำให้สัตว์ตาย ต้องไม่ทำให้สัตว์ทรมาน และห้ามใช้ไฟฟ้าช็อต (electric prods) หรืออุปกรณ์ที่ทำหน้าที่คล้ายกันนี้ ในการทำให้สัตว์สลบ
- 8.2 ระหว่างการขนส่งและเข้าโรงเชือด สัตว์ต้องอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมและเกิดผลกระทบจากสิ่งต่อไปนี้ให้น้อยที่สุด ได้แก่ ความเครียด, การขนขึ้น-ลง, การปะปนระหว่างกลุ่มสัตว์หรือระหว่างสัตว์ต่างเพศ, คุณภาพและ



ร่างมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์สำหรับการทดลองเลี้ยงฯ และพัฒนาเอกสารตรวจรับรอง (แก้ไขครั้งที่ 2: 3 กรกฎาคม 51)

ความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่ใช้ขนส่งและจัดการ, อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์, ความหิวอาหารและ
กระหายน้ำ และความต้องการเฉพาะของสัตว์แต่ละตัว

- 8.3 ห้ามไม่ให้ใช้สารสังเคราะห์เพื่อการกระตุ้น หรือทำให้สัตว์สงบ ทั้งก่อนหรือระหว่างการขนส่ง
- 8.4 ต้องสามารถจัดการจำแนกสัตว์แต่ละตัวหรือแต่ละกลุ่ม ตลอดขั้นตอนการขนส่งจนถึงทำให้สัตว์ตาย
- 8.5 การขนส่งสัตว์ไปยังโรงเชือดสัตว์ต้องใช้เวลาไม่เกิน 8 ชั่วโมง ในกรณีที่ไม่มีโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับการรับรอง
มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกท. ในรัศมีการเดินทาง 8 ชั่วโมงจากฟาร์ม มกท. อาจพิจารณาให้เพิ่มเวลาที่ใช้
เดินทางมากขึ้นเป็นพิเศษได้ โดยจะพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

